

รูปแบบมือเครื่องหมายแห่งคุณภาพ
รับรองมาตรฐาน
โดย กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

เครื่องหมายรุปแบบมือ คือ สัญลักษณ์การรับรองมาตรฐาน
ข้าวสารหอมมะลิบรรจุถุงจำหน่ายภายในประเทศ
เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการที่ผลิตข้าวสารหอมมะลิคุณภาพดี
และเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้บริโภคข้าวที่คุณภาพได้มาตรฐาน

สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร
กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถ. ถนนบุรี 1
ต. บางกระสือ อ. เมือง จ. นนทบุรี 11000
โทร. 0-2547-5502-04
แฟกซ์. 0-2547-5502, 04
www.dit.go.th

“ก่อนซื้อ...ข้าวสารหอนมะลิบรรจุถุง มองหาเครื่องหมายรูปแบบมือทุกรรัง”

เครื่องหมายรูปแบบมือ เป็นเครื่องหมายราชการซึ่ง
กรรมการค้าภายในนำมาใช้เพื่อรับรองคุณภาพข้าวหอน
มะลิบรรจุถุงที่ได้มาตรฐานของกระทรวงพาณิชย์ตั้งแต่วันที่
15 มกราคม 2545 เป็นต้นมา โดยข้าวหอนมะลิที่จำหน่าย
ต้องมีมาตรฐาน ดังนี้

- ① ข้าวหอนมะลิในน้อยกว่า ร้อยละ 92
- ② ลักษณะเมล็ด เป็นข้าวเมล็ดยาว มีความขาว ห้องไข่น้อยโดย
ธรรมชาติ มีอัตราส่วนความยาวเฉลี่ยต่อความกว้างเฉลี่ยของข้าวเต็ม
เมล็ดต้องไม่ต่ำกว่า 3.2 : 1
- ③ คุณสมบัติทางเคมี มีปริมาณอมิโน酇 สูงระหว่างร้อยละ 13-18 ที่
ระดับความชื้นร้อยละ 14 มีค่าการสลายเมล็ดข้าวในด่าง ระดับ 6-7

การรับรองมาตรฐานข้าวหอนมะลิบรรจุถุงของกรรมการค้าภายในมี
8 ชนิด ได้แก่

- ① ข้าวข้าวหอนมะลิ 100 %
- ② ข้าวข้าวหอนมะลิ 5 %
- ③ ข้าวข้าวหอนมะลิ 10 %
- ④ ข้าวข้าวหักหอบเมะลีอ่วนเลิกพิเศษ
- ⑤ ข้าวข้าวหักหอบเมะลีอ่วนเลิก
- ⑥ ข้าวกล้องหอบเมะลิ 100 %
- ⑦ ข้าวกล้องหอบเมะลิ 5 %
- ⑧ ข้าวกล้องหอบเมะลิ 10 %

ขณะนี้มีผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานดังกล่าวแล้ว
จำนวน 72 ราย รวม 125 เครื่องหมายการค้า

เมื่อสุกyaตaiให้ผู้ประกอบการค้าข้าวใช้เครื่องหมายรูปแบบมือแล้ว
กรรมการค้าภายในจะติดตามผล ด้วยการสุ่มตรวจสอบคุณภาพข้าว
หอนมะลิบรรจุถุงที่วางจำหน่ายในห้องตลาดอย่างสม่ำเสมอ ถ้าตรวจสอบ
พบว่าข้าวหอนมะลิที่วางจำหน่ายไม่ได้มาตรฐาน กรรมการค้าภายในจะให้ปรับปรุง
คุณภาพและแก้ไขภายใน 1 เดือน

หากยังกระทำพิดอ้อ จะเพิกถอนการใช้เครื่องหมาย
รูปแบบมือ และหากยังฝ่าฝืนใช้เครื่องหมายรูปแบบมือ<sup>โดยไม่ได้รับอนุญาต มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับ
2,000 บาท</sup>

กำหนดเพื่อข้าวหอนมะลิที่ไม่ได้มาตรฐานร้องเรียนได้ที่ Hotline แม่บ้าน
1569 กรมการค้าภายใน

ผู้ประกอบการค้าข้าว
ที่สนใจ ยื่นขออนุญาตได้ที่
กลุ่มงานข้าวและผลิตภัณฑ์
สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร
(อาคาร 2 ชั้น 12 ห้อง 21202)
กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนพุทธฯ ต.บางกระ或多
อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0-2547-5502-04

คุณค่าทางอาหารของข้าวหอมมะลิ

ข้าวหอมมะลิเป็นข้าวพันธุ์พื้นเมืองของไทย ที่มีความหอมอร่อยโด่งดังใกล้ไปทั่วโลก ลักษณะพิเศษที่ทำให้ข้าวหอมมะลิไทยเหนือกว่าข้าวเจ้าชนิดอื่น ๆ คือ เมื่อนำมาหุงต้มจะมีกลิ่นหอม เมล็ดสีขาว อ่อนนุ่ม รสออกหวาน กินอร่อย และ เปี่ยมไปด้วยสารอาหารที่สำคัญหลายชนิด

สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้วิเคราะห์สารอาหารในข้าวหอมมะลิพบว่า ใน 100 กรัม ข้าวหอมมะลิให้พลังงาน 355 กิโลแคลอรี่ ประกอบด้วย โปรตีน 6.7 กรัม ไขมัน 0.7 กรัม คาร์โบไฮเดรต 87.1 กรัม เส้นใย 0.8 กรัม แคลเซียม 5 มิลลิกรัม พอสฟอรัส 65 มิลลิกรัม เหล็ก 0.9 มิลลิกรัม วิตามินบี 0.12 มิลลิกรัม วิตามินบี2 0.02 มิลลิกรัม

สารอาหารในข้าวหอมมะลิประกอบด้วย

โปรตีน	ช่วยเสริมสร้างร่างกายและระบบภูมิคุ้มกันให้แข็งแรง รวมถึงช่องแคบส่วนที่สึกหรอ
คาร์โบไฮเดรต	ช่วยให้ร่างกายสามารถนำโปรตีนมาใช้อ讶่งเติมที่และยังเป็นแหล่งพลังงานสำรองที่นำไปเก็บไว้ตามเนื้อเยื่อต่างๆ
ไขมัน	ให้พลังงานและความอบอุ่นแก่ร่างกาย ช่วยในการดูดซึมวิตามินต่างๆ อาทิ วิตามินเอ ดี อี และเค
เส้นใย	ป้องกันโรคห้องผูก ลดความเสี่ยงต่อโรคมะเร็งในลำไส้
แคลเซียม	เสริมสร้างกระดูกและฟัน ป้องกันโรคกระดูกพรุนและเปราะในกลุ่มผู้สูงอายุ
พอสฟอรัส	รักษาสมดุลของกรด-ด่างในเลือด ทำงานร่วมกับแคลเซียมในการเสริมสร้างความแข็งแรงของกระดูกและฟัน
วิตามินบี	บำรุงสายตา ช่วยให้มองเห็นในที่มืด
วิตามินบี1	บำรุงประสาทและระบบหัวใจให้แข็งแรง ป้องกันโรคเหนินชา
วิตามินบี2	ป้องกันโรคปากกரะจาก บำรุงผิวนัง ลิ้น และตาให้มีสุขภาพดี

ข้าวพัตบู

น้ำมันพีช 3 ช้อนโต๊ะ	กระเทียมสับ 1 ช้อนโต๊ะ
หอมใหญ่หั่นเสี้ยว	½ หัว
ไข่เป็ดหรือไข่ไก่	2 พอง
กุ้งขาวแวนไม้แกะเปลือกไว้หาง	2 ตัว
เนื้อปูนึ่งสุก	100 กรัม
ข้าวสวย 2½ ถ้วย ซีอิ๊วขาว	1½ ช้อนโต๊ะ
ซอสปรุงรส	½ ช้อนโต๊ะ
น้ำตาลทราย	1 ช้อนชา
พริกไทยป่น	½ ช้อนชา
ต้นหอมซอย	2 ต้น
แตงกวาหั่นแว่น	1 ลูก

- ตั้งกระทะบนไฟกลางจนร้อน ใส่น้ำมันกับกระเทียม เจียวนหนาเลืองและหอมให้กลิ่นแรงผัดจนสุกใส ตอยไข่ใส ใช้ตะหลิวพิเศษไข่แดงแตก ผัดพอไข่เริ่มนุ่ม ใส่เนื้อกุ้ง ผัดพอสุก ใส่น้ำปู (แบบไว้ในหม้อน้ำเล็กน้อย) ผัดพอเข้ากันทั่ว เร่งเป็นไฟแรง ใส่ข้าวสวย ผัดพอเข้ากัน ปูງรสด้วยซีอิ๊วขาว ซอสปรุงรส น้ำตาล ผัดอีกครั้งให้เข้ากันปิดไฟ
- ตักใส่จาน โรยเนื้อปูที่เหลือ พริกไทยป่น ต้นหอม เสิร์ฟกับแตงกวา

(2 คนรับประทาน)

tip
เคล็ดลับความอร่อย
พัตบูว่าได้รอร้อยเดือนแล้วข้าวสวย
ที่เมืองทรอข้าวที่เกลือค้าหน่อ
เวลาพัตเดือนเรցเป็นไฟแรง
แล้วมีกลิ่นหอมกระแทก
เป็นพิเศษ

ข้าวพัตบูพริกกุ้งสด

น้ำมันพีช	1 ช้อนโต๊ะ
น้ำพริกกะปิ	2 ช้อนโต๊ะ
กุ้งขาวแวนไม้แกะเปลือกไว้หาง	4 ตัว
ข้าวสวย	2 ถ้วย
เกลือป่น	¼ ช้อนชา
น้ำตาลทราย	¼ ช้อนชา
หมูหวาน	2 ช้อนโต๊ะ
พริกชี้ฟ้าสีแดงหั่นฝอย	1 ช้อนชา
ไข่แดงไข่ขาวเค็มปั้นก้อนกลมเล็กนึง	1 พอง
ต้นหอมซอยและใบผักชีสำหรับตกแต่ง	

1. ตั้งกระทะบนไฟกลางจนร้อน ใส่น้ำพริกกะปิ กับกุ้งลงผัด พอกุ้งสุกและมีกลิ่นหอม ใส่ข้าวสวย ปรุงรสด้วยเกลือ น้ำตาล ผัดพอทั่ว ใส่หมูหวาน เร่งเป็นไฟแรง ผัดพอข้าวแห้ง ตามด้วยพริกชี้ฟ้าสีแดง ปิดไฟ

2. ตักใส่ถ้วยหรือจาน โรยไข่แดงไข่ขาวเค็ม ตกแต่งด้วยต้นหอมซอยและใบผักชี เสิร์ฟกับผักสดมีแตงกวา ต้นหอม และมะนาว

(2 คนรับประทาน)

tip
เคล็ดลับความอร่อย
พัตบูพริกกับกุ้งต้องต้ม
กราโนล่าบีบบอนร้อนๆ ก่อน แล้ว
จิบเป็นสีเขียวพริกกลวงหั่น ใส่เกรียง
บรรจุข้าวคล่องพอดีก็จะดี
เมื่อข้าวสวย ข้าวพัตจะอิงจะ
คลุกเคลือบกับกุ้งดี